

A BIZONYOSSÁG

H Á S Z R Ó B E R T

„A 30. esztendőben, a negyedik hónapban, a hónap ötödik napján, amikor a száműzöttek között voltam a Kebár folyó mellett, megnyílt az ég, és isteni látomás tanúja voltam. A hónap ötödik napján – Jojachin király száműzetésének 5. esztendejében – Az Úr szózatot intézett Ezekiel paphoz, Buzi fiához a káldeusok földjén, a Kebár folyó mellett.”

(Ezekiel Könyve 1., 1-3.)

„Miért is nem, miért is nem! Miért is nem hallgattam az öreg halászra!”

Így sopánkodhatott és kesereghetett magában Ezekiel, mialatt mindkét kezével a kettétört árbocrúd még épen maradt csonkját ölelte magához, és már rég felkészült arra, hogy a következő rázúduló áradat lesöpri a fedélzetről. Templomnyi hullámok magasodtak a hajó fölé, hol itt, hol amott buktak fel a zavaros tenger mélyéből, körös-körül, szüntelenül, mintha azon versengtek volna egymással, hogy melyiküknek sikerül előbb hasra fektetne az apró gályát. Ezt a lassú, de annál kegyetlenebb pusztulást már a nap sem tudta végignézni, és saját tehetetlenségét is röstelve fényes arcát a sötét, már-már feketén gomolygó felhők mögé rejtette. Ezekiel maga sem tudta, hogy hányan vannak még a hajón, illetve hogy rajta kívül van-e még egyáltalán valaki. Emberi hangokat nem hallott, csak az egyformán tomboló vihart meg az eresztékek hátborzongató csikorgását, amikor egy-egy hatalmas vízóriás lezúdult a hajóra. Magában minduntalan és egymás után, sorjában mormogta az imákat, de mindez kevésnek bizonyult, mert lelki szemei előtt a szent ígék mormogása ellenére sem Jahve végtelen könyörületessége és az öröklét boldog ígérete lebegett, hanem a tengerfenék iszapos és homályos hullámsírja. Sajnos, pillanatnyilag gyávábbnak bizonyult annál, semhogy emiatt szégyenkezzen. Mégis amikor az imamormogás közepette eszébe jutott Jeremiás pecsétje, amit már évek óta a nyakába akasztva hordott, és amit Báruktól, az íródeáktól kapott, gyávaságát egy pillanatra legyőzte rémülete, hogy megvan-e még a szent pecsét, és ezért mindkét kezével egyszerre a melléhez kapott, megfedkezve az árbocrúdról, de még a viharról is.

Annak se kellett több, és a következő hatalmas hullám, amely

rögvest rávetette magát a gályára, egy szempillantás alatt lesöpörte Ezekielt a fedélzetről, egyenesen a háborgó tengerbe.

Azt hiszem, rosszul kezdtem az egész mesét. Belevágtam a dolgok közepébe, és átugrottam az előzményeket. Vagy talán nagyon is az elején kezdtem? Mert tulajdonképpen két történetről van szó: az egyik még csak ezután kezdődik, a másik meg éppen itt ért véget. De a kettő annyira egymásba fonódik, hogy ha az elsőt elhagyom, hiányos marad a másik, és fordítva. Az a baj, hogy nagyon tömören szeretnék elmondani valamit, de ez a tömörség és visszafogottság nem fér össze a tartalommal, amely éppenséggel szétfeszíti, mint az ember teste a szűkre szabott ruhát. Hogy mégis a viharban hánykolódó hajóval kezdem a történetet, és elhagyom az előzményeket, ezt minden bizonynyal annak kell tulajdonítanom, hogy még mindig elevenen él bennem a kép, amikor a Mester betoppant közénk, piszkosan, szakadt ruhában, és e váratlan megjelenéstől a halálra rémült tanítványokat olyan tekintettel mérte végig, hogy pillantásába valamennyien belesápadtak, és fogadni mernék, néhányan még levegőt venni is elfelejtettek! De hát értettem én őket, hisz magam is éppúgy meglepődtem, annál inkább, mert tudtommal tizenhét nappal azelőtt kellett elindulnia Byblosból, az út – rendes körülmények között – két napnál nem tart tovább, esetleg három, legrosszabb esetben négy-öt napig, de ha ezen felül még tizenkét napot késik, az vagy azt jelenti, hogy el sem indult, ami, ismerve Ezekiel makacsságát, maga volt a képtelenség, vagy történt vele valami útközben. Őszintén megmondva, azon az estén, a várakozás tizenhetedik estéjén már mindannyian sejtettük, még ha egymás előtt nem is vallottuk meg, hogy Mesterünket örökre elvesztettük. Éppen ezért, a hatás, amit megjelenésével bennünk – és rajtunk – kiváltott, nagyon is természetes volt. Ott álltunk, a mécses homályos, imbolygó fényében, és nem tudtunk egy árva szót sem kinyögni.

De a tekintete, amellyel végigmért bennünket, tényleg ijesztő volt. Egy megszállott, egy örült elme tekintete volt ez, amilyet mi a Mesternél még ez idáig nem tapasztaltunk. „Mi az? Már meg se ismertek?” – kérdezte, és hangja mély volt, valahogy idegen, mintha egy hordó fenekéről szólt volna hozzánk. Aztán levetette nyakáról Jeremiás pecsétjét, letette az asztalra, és szó nélkül lefeküdt – vagy inkább: lerogyott – a földre terített pokróchalomra, és másnap estig egyfolytában aludt...

Most még inkább előreugrottam az időben, és ebből is látszik, hogy mennyire nem az én kenyerem az írás. De ha már az Úr ezt a sorsot

szánta szegény fejemnek, akkor eleget kell tennem a parancsoknak. Úgy látszik, minden igyekezetem hiábavaló, amikor azon fáradozom, hogy az események szálait kibogozzam, és a megfelelő sorrendben összeköссем. Mert nem hallgattam korábbi tanítóimra, akik pedig szépen mondták még annak idején, hogy foglalkozzam minél többet a régi történetírók munkáival, tegyem magamévá a krónikák gondolat- és mondatformálási elveit, mert ki tudja, mikor válnak még egyszer hasznomra. Engem pedig az élő csillagok vonzottak inkább, mint a halott királyok, a földi birodalmak helyett meg inkább az égiek. Lám, a tanítóimnak mégis igazuk lett. De igazam lett nekem is, már itt, Nebukadnezár Égi palotájában, ahol még a helybeli csillagjósokat is sikerült elkápráztatnom tudásommal. De ez már megint egy másik történet...

Azt kezdtem mesélni, hogy nem hallgattam tanítóimra, pedig azok igazán jót akartak. De nem hallgatott Ezekiel sem a halászra, amikor az figyelmeztette, még ott, Byblos kikötőjében, hogy ebben a hónapban, Ramman ideje alatt még ne szálljon hajóra, ne induljon útnak, mert Ramman, a hirtelen, kelet felől feltámadó szél igencsak veszélyessé teszi a hajózást, és gyakran előfordult már, hogy akik ilyenkor, a csillagászok évszázados intelmei ellenére is nekivágtak a tengernek, sosem tértek meg sem Byblosba, sem valamelyik másik kikötőbe. Azok közül pedig, akik valamilyen módon mégis túléltek a Rammannal vívott harcot, egyesek soha többé nem mertek tengerre szállni, még Amar-udugga ideje alatt sem, amikor pedig úgy ragyog az égen a nap, mint a tiszta arany. És lám, Ezekiel sem fogadta meg a bölcsőbb tanácsát, és majdnem életével fizetett makacsságáért. Igaz, a Bizonyosság, amivel ezek után találkozott, kárpótolta mindenért.

Mint már mondtam, érkezését követően Ezekiel egy egész álló napot aludt, estétől másnap estéig. Amikor fölébredt, tekintete még mindig éppoly ijesztő volt és zavaros, mint előző éjszaka. Vízrel hígított gyenge bort vittem neki, és ő minden mozdulatomat leste azzal a távoli, idegen tekintetével, és amikor letérdeltem mellé a pokrócra, hirtelen megragadta a karomat, de olyan megdöbbentő gyorsasággal, hogy ijedtemben kiejtettem a cseréptálat a kezemből. „Láttam! Hallod? En láttam... én beszéltem Veled... nem! Nem. Csak ő beszélt énhozzám... én meg hallgattam... aztán elvitt! Fölemelt az egekbe... föl... az Úr... az Úr dicsősége fölemelt az egekbe!... Föl... föl...” – hangja egyre inkább elhalkult, kifogyott a szuszából, látszott, hogy ismét erőt vesz rajta a kimerültség. Elengedte a karomat, visszarogyott a pokrócra, de most már nem bírta elaludni. Merev tekintettel bámulta a kunyhó füstös mennyezetét, de olyannyira

megigézve, hogy attól félttem, ha most én is fölpillantok a menyegyzetre, ott lesz a csoda, amiről az imént oly lázálomszerűen beszéltem.

Mondanom sem kell, mennyire megrémítettek a Mester szavai, amelyeket teljes zagyvaságnak véltem, és már-már sírva fakadtam, mert szentül meg voltam róla győződve, hogy a szegény Mester egyszerűen – megbolondult.

Két nap múlva már annyira fölerősödött, hogy fölkelte fekhelyéről, és néhány hosszabb sétát tett a pusztában, amit különben mindig is nagyon kedvelt. Ha egészségi állapotát illetően már nem is voltak kétségeink, annál inkább aggasztott bennünket a Mester konok hallgatása. Nem szólt hozzánk akkor se, ha szomjas volt, akkor se, ha éhes, és ha mi nem tesszük elébe az ételt és az italt, magától ugyan nem kérte volna.

Aztán a harmadik nap reggelén magához hívatta a három megiddóit, és tiszta pergamenekkel megpakolva elvonult velük a pusztába.

Valamit be kell vallanom, még mielőtt folytatnám a történetet, de ez a vallomás inkább a saját hiúságom ellen szól, mint Hozzád, kedves olvasóm. Ennyi év után már beismerhetem azt, amit akkor, ott a pusztában még sejtteni se engedtem magamnak, mégpedig hogy én egyáltalán nem tartoztam a Mester kedvenc tanítványai közé. Nem tudom, ennek mi oka lehetett, talán az örökké fecsegő természetem tette, vagy valami más egyéb körülmény, de nekem soha sem sikerült oly bizalmas viszonyba kerülnöm a Mesterrel, mint például a három megiddóinak. Őket már csak így hívtuk: a három megiddói, elsősorban persze azért, mert Megiddóból származtak, és sülve-főve együtt voltak. Ám beszélni nemigen beszéltek, se velünk, se egymás között, csak ha a Mester kérdezte őket, és olyankor mindig okosakat feleltek, ami minden bizonnyal ínyére volt Mesterünknek.

Három napig tartott ez a rendszeres kivonulás a pusztába, és a harmadik nap estéjén, miután hazatértek, megrakodva a teleírt pergamenekkel, Ezekiel valamennyiünket beszólított a kunyhóba. Ott egy röpké óra alatt nagy vonalakban elmesélte mindazt, amit ezeknek a megiddóiaknak három napon keresztül diktált, és akik most zavartan, de mégis büszkén viselve kiválasztottságukat, gubbasztottak a sarokban, ki-ki a maga friss könyvtekercsével az ölében. Mert Ezekielnek az volt a szokása, hogy valamennyi próféciját és látomását egyszerre három tanítványának diktálta, akik szakadatlanul írtak, míg ő mondta a magáét, nemigen törődve azzal, hogy íródeákjai győzik-e egyáltalán az iramot. A három könyvtekercs, jövendöléseinek ez a három példányozása kellő biztosítékot jelentett, hogy az idők és az

események viharában a három közül legalább egy fennmarad az utókor számára. Ilyen volt Ezekiel.

A látomás, amit akkor ott nekünk elmesélt, ijesztőbb volt, de ugyanakkor sokkalta magasztosabb és gyönyörűségesebb valamennyi előzőnél. Nem csoda hát, hogy társaim, velem együtt elképedve, lélegzetviasszafojtva hallgatták ezt a fantasztikus mesét, és – meg kell vallani – ami addig még nem fordult elő: egy kissé hitetlenkedve. Persze csak magunkban, mert hangosan egyikünk sem merte kétségbe vonni a Mester szavát.

Abban a pillanatban, amikor az óriási hullám lesöpörte a fedélzetről, Ezekiel elvesztette az eszméletét, bizonyára nemcsak az ijedségtől, hanem a rázúduló víz nyomásától is. Maga sem tudta megmondani, hogy mennyi ideig volt eszméletlen, de amikor észhez tért, már kint feküdt a dagály áztatta parton, arccal a nedves homokban. Hogy csak a hajón elmormolt imáinak és Jahve gondviselésének köszönhette szerencsés megmenekülését, azzal maga is azonnal tisztában volt.

Még ki se nyitotta a szemét, amikor mély, zúgó hangot hallott maga fölött. Az első pillanatban azt hitte, hogy még mindig tombol körülötte a vihar, de akkor rádöbrent, hogy a szélnek nyomát sem érzi, és a levegő olyan forró, mint a legforróbb nyári napon. Ekkor hanyatt fordult, és kinyitotta a szemét.

De rögtön be is hunyta, és kezét maga elé kapta, mert a fehér, káprázatos fényesség, amit a feje fölött megpillantott, majdnem elvakította. Megijedt, azt hitte, maga a nap ereszkedett le az égről. Aztán a zúgás, amelyet a nagy vizek morajához és a Mindenható hangjához vélt hasonlónak, valamelyest csendesült, mintha a tünény arrébb vonult volna. Újból kinyitotta a szemét, és valóban, az égi látomás most valamivel távolabb lebegett, húszkönyéknyre a föld fölött. Ezekiel elfogta a félelem, és azon nyomban hasra vetette magát, mert meg volt róla győződve, hogy itt nem csupán látomásról van szó, hanem a Mindenható magasságos angyaláról, ahogy az Mózes könyveiben is le vagy írva.

De a kíváncsisága erősebb volt félelménél, és Ezekiel nem állhatta ki, hogy harmadszor is föl ne pillantson az Úr dicsőségére. De addigra az már egészen aláereszkedett, fénye gyengült, és hosszú, egyenes lábaival rálépett a homokra. Ezekiel most már tisztán látta, hogy a korong alakú tünény milyen hatalmas, ha nem is akkora, mint az égbolt, de éppoly kék. És sima, csillogó, mint a legcsiszoltabb páncél. És körös-körül szemei voltak, melyekben tűz égett. Alatta négy kerub tartotta az egész korongot, és ennek a négy szörnynek négy arca volt,

melyekkel négyfelé nézett, négy szárnya, melyek közül kettő a szörnyek testét fedte, kettő pedig mindegyiküknek összeért. És ha ezek a szörnyek jobbra mentek, vitték magukon a kék korongot, ha balra mentek, vitték magukon a kék korongot, és ha előre mentek vagy hátrafelé, nem kellett megfordulniuk ahhoz, hogy menjenek.

Jóval később, már Nebukadnezár palotájában a kezembe került az egyik megiddói által írt könyvtekercs, melyet maga Ezekiel diktált a pusztában, és csalódotlan meg kellett állapítanom, hogy ez a változat egyáltalán nem tükrözte a valóságot, azt a valóságot, amit én is átéltem Ezekiellel fent a hegyen, amiről majd ezután fogok csak szólni. Elsősorban ez késztetett arra, hogy megírjam én is saját, külön változatomat, úgy, ahogyan én láttam az Úr dicsőségét és a Templomát, ott a hegyen. De menjünk sorjában. Ahhoz, hogy pontosan leírjam azt, amit Ezekiel látott, azaz: amit látni vélt, és nekünk ott a kunyhóban elmesélt, úgy legcélszerűbbnek tartom, hogy idézzek az említett megiddói könyvtekercsből, amit maga a Mester diktált. Mert ha nem is egyezem minden megállapításával és leírásával, csak így festhetek kellően hű képet arról, amit ő maga átélt, amit – bizonyára – át is érzett, és amit mélyen a magáévá tett: *„Figyeltem az élőlényeket, s lám, egy-egy kerék volt a földön az élőlények mellett, mind a négy mellett. Ezek a kerekek úgy ragyogtak, mint a krizolit, s mind a négynek ugyanolyan volt az alakja. Úgy látszott, mintha az egyik a másikban lett volna. Négy irányban haladtak, s nem kellett megfordulniuk, amikor mentek. Vizsgáltattam őket: igen nagy volt a kerületük, s körös-körül mind a négynek a kerülete tele volt szemekkel. Amikor az élőlények mentek, a kerekek forogtak mellettük, és amikor az élőlények fölemelkedtek a földről, a kerekek is fölemelkedtek. Abova a lélek irányította őket, oda mentek a kerekek, s egyszersmind fölemelkedtek, mert az élőlények lelke volt a kerekekben. Ha az élőlények mentek, a kerekek is mentek, ha álltak, azok is álltak, és amikor fölemelkedtek a földről, velük együtt a kerekek is fölemelkedtek, mert az élőlények lelke volt a kerekekben. Ami az élőlények feje fölött volt, az égbolthoz hasonlított, ragyogott, mint a kristály, s szétterült a fejük fölött. Az égboltozat alatt ki voltak terjesztve szárnyaik, az egyiké a másik felé, s kettő mindegyiknek a testét fődte.*

Amikor mentek, ballottam szárnyuk subogását. Olyan volt, mint a nagy vizek zúgása, mint a Mindenható hangja, a vihar moraja, mint egy tábornok zaja. Amikor megálltak, leeresztették szárnyukat, és ezzel zajt csaptak...”

És valamivel arrább: *„...Ilyennek látszott az Úr dicsőségének*

jelenése. Láttam, s arccal a földre borultam, és valakinek a hangját is ballottam, aki beszélt.”

Ha most visszaemlékszem arra, amit magam is átéltem Ezekiellel a hegyen, Isten angyalai közt, merem állítani, hogy a Mester tévesen fogalmazott, amikor azt mondta, hogy „halotta” valakinek a hangját, aki szólt hozzá. Mert ez a hang nem olyan volt, amit füllel hallani lehet, ez a hang nem is hang volt, inkább *belső suttogás*, amit fülünk nem érzékelhetett, csak lelkünk. Olyan volt, mintha valaki összeszedte volna a bennem lakozó szavakat, és a saját gondolataimmal elmondatta velem, amit közölni akart. Igen, ez egy „belső” hang volt, nem pedig olyan, amit füllel hallani lehet.

Ez a hang pedig azt mondta Ezekielnak, hogy ne féljen, senki sem fogja bántani, mert békével jöttek, akik a kék korongban lakoznak. Ekkor a kerubok lábai mellett megmozdultak a kerekek, és az Úr dicsősége megindult Ezekiel felé.

Azt mesélte, hogy nem tudja, hogyan került bele a kék korongba. Mintha észrevétlenül elaludt volna, aztán egyszer csak fölébredt, és egy nagy teremben találta magát, valami nagyon puha és kényelmes székben. Körülnézett, és megpillantotta a közelben az Úr angyalát, aki most emberi formát öltött, színezüst ruhát viselt, és kedvesen mosolygott rá. Aztán kezével mutatott valamerre, és Ezekiel követte tekintetével.

Az egyik fal mintha nem lett volna, és mégis volt. Ezekiel a kék eget látta rajta keresztül, és néhány apró báránnyelűt. Ekkor mintha felfordult volna a világ, és az égbolt fölszökött, eltűnt, és helyébe megjelent a föld, a homok és a kövek végtelen pusztasága. Úgy érezte, hogy gyomra felkúszott egészen a torkáig, és csak akkor múlt el ez a kellemetlen érzés, amikor a föld helyett az átlátszó falon ismét megjelent a kék égbolt és az apró felhőfoslányok. Ezekiel úgy félt, mint még soha életében, bár biztos volt benne, hogy az Úr angyalai nem akarnak neki semmi rosszat.

Hamarosan újból megjelent az a már ismerős érzés a gyomrában, és addig tartott, amíg valami gyenge döccenést nem érzett, és ekkor az Úr angyala intett neki, hogy keljen föl, és kövesse.

Ezekiel nem tudta elképzelni, hogy került oda egy ajtó, ahol az imént még semmi sem volt, de amikor az Úr angyalát követve kilépett az apró kövekkel teliszórt talajra, még inkább elképedt, mert látta, hogy már nem is ott van, ahol még az imént volt. Tengernek hült helye, a homokos part helyett egy fennsíkon álltak, közvetlenül a meredek lejtő pereme mellett. Ha lefelé nézett a lejtőn, végtelen síkságot látott, de ha a fennsík felé fordult, úgy tűnt neki, mintha a távolban egy város épülne.

Az Úr angyala megint intett.

Elmentek egészen az épülő falakig, melyek magasak voltak, magasabbak, mint a legnagyobb paloták falai, és Ezekiel ekkor látta, hogy itt nem városról van szó, hanem Templomról, de olyan hatalmas Templomról, amekkorát még addig nem látott. Arrább, a fal kanyarulata előtt valami olyasmit pillantott meg, ami egy óriásra emlékeztette, de nagyon torz alak volt, és mintha bronzból lett volna, úgy csillogott a napfényben. Lábai mellett kerekék voltak, mint a keruboknak; ha megmozdult, a kerekék forogni kezdtek, és olyan hatalmas kőtömböket cipelt a vállán, hogy Ezekielben meghűlt a vér.

Ekkor az Úr angyala bevezette a Templom udvarába.

Hogy ott bent ő mit látott, arra most térnék ki, mert mindez le van írva a megiddói könyvtekercsében, eléggé aprólékos részletességgel, és viszonylag hűen a valósághoz.

Az Úr angyala megint szólt Ezekielhez, a maga hangtalan hangján, és azt kérdezte tőle, hogy ismer-e valakit, aki ért a rajzoláshoz és a számoláshoz, az arányokhoz és a méretekhez. Ezekiel azt felelte, hogy ismer, mire az Úr angyala intett, hogy kövesse. Kimentek a Templomból, és visszatértek az Úr dicsőségéhez, amely mindaddig ott állt mozdulatlanul a kerubok vállain, közvetlenül a fennsík pereme mellett. Ott megálltak, az Úr angyala bement a kék korongba, majd hamarosan visszatért, kezében egy apró fémkockával, amely halványan fénylett, mintha tűz égne benne. „Őrizd ezt!” – mondta az Úr angyala, és a kis kockát betette Ezekiel zsebébe. „Ha megtaláltad azt az embert, aki jól tud rajzolni, számolni, és ismeri az arányokat, hozd őt nekem ide!” Ezekiel éppen mondani akarta, hogy ő egymaga ugyan ide vissza nem talál, de az Úr angyala megelőzte, és így szólt: „Te csak találd meg azt, akiért küldtelek, és indulj el vele, akármerre, csak az a fontos, hogy ne a városok felé menj, hanem ki a pusztaságba, amerre emberfia nem jár. Amikor már olyan messzire jutsz, hogy ha körül nézel, és nem látsz semmit, csak a végtelen pusztaságot, vedd ki a zsebedből ezt a kockát, és fogd szorosan a markodba. Akkor csak üljetek le ott, ahol éppen vagytok, és várjatok. Én már tudni fogom, hol vagytok, és értetek jövök.”

Ezekiel megint elaludt, és csak másnap hajnalban ébredt föl. Amikor körül nézett, a távolban megpillantotta Jeruzsálem falait. Hirtelen azt hitte, mindezt csak álmodta, de akkor eszébe jutott a kocka, belenyújt zsebébe, és megbizonyosodott róla, hogy nem álmodott, mert a Bizonyosság, a kocka, ott volt a zsebében.

Ezt mesélte nekünk a Mester, ott a kunyhóban, visszatérésének

ötödik napján. Alighogy befejezte, hirtelen rám pillantott szigorú tekintetével, és megkérdezte, akarok-e vele visszamenni a hegyre.

Azt hiszem, szörnyen megijedhettem, mert nem jött ki hang a torkomon. De nem is várta meg, hogy válaszoljak a kérdésére, hanem mindjárt elmondta, ő tudja, hogy én azelőtt csillagászattal foglalkoztam, látta jegyzeteimet, melyeket én féltve őriztem, és meg voltam róla győződve, hogy rajtam kívül senki sem tud róluk, és látta a számokat, a pontos, mértani rajzokat, úgyhogy ne is próbáljak mentegetőzni, hanem készítsék elő minél több üres pergament, mert hajnalban indulunk, hogy mielőbb találkozassunk az Úr dicsőségével! Majd minden további nélkül benyúlt zsebébe, kivett egy rongycsomót, kibontotta, és mi megpillantottuk a halványan derengő kockát, a Bizonyosságot.

Mégsem indultunk el másnap hajnalban, ahogy azt Ezekiel tervezte. Vad homokviharra ébredtünk, amely oly sűrűn kavargott, sistergett a kunyhónk körül, hogy a Mester kénytelen-kelletlen morogva visszacsukta az ajtót, és azt mondta, hogy amint cláll a szél, indulunk. A szél viszont egész nap fújt, süvöltött, ereje csak estefelé kezdett lanygulni, és csak akkor állt el végképp, amikor teljesen besötétedett. Föl voltam rá készülve, hogy most megvárjuk a következő hajnalt, hiszen épeszű ember nem vág neki éjszaka a pusztaságnak, de megrökönyödve láttam, hogy a Mester szedi cökmókját, és indulni készül. Na, gondoltam magamban, választhatok: az Úr dicsőségének rémisztő jeleneése vagy a sivatagban kőbörölő tolvajok – egyre megy.

Nagyon sokáig mentünk, hogy merre, azt nem tudnám megmondani, mert a koromsötétben meg az előttem baktató Mestert sem láttam, csupán sarujának csoszogó hangját követtem. Azt hiszem, egy pillanatra elaludtam menet közben, és csak akkor riadtam föl, amikor belebotlottam az egyhelyben álló Ezekielbe. „Itt most leülünk” – mondta, de még be sem fejezte, én már a földön voltam.

Mégsem jött álom a szememre, hanem némi szorongással figyeltem azt a gyenge, fehéren izzó, kísérteties fényt – a Bizonyosság fényét –, amely Ezekiel ökolbe szorított ujjai közt szívárgott ki. Olyan volt, mintha parazsat tartott volna markában, amely ég, és mégsem forró.

Vagy egy órát ücsörögtünk így, némán, szótlánul a vak sötétben, a Bizonyosság halvány fénye mellett, amikor meghallottam a távoli, halk zúgást. Szívem egyszerűen megdobbant, talpra ugrottam, és belebámultam az éjszakába, a hang irányába. Nyolc vagy tíz apró fénypontot láttam a sötétség mélyén, melyek egymással egy vonalban lebegtek, magasan a talaj fölött, és fényes vonaluk hol jobbra, hol balra billent, mint a nagy sasok kinyújtott szárnyai, amikor a föld fölött

keringenek. És a fények egyre gyorsabban közeledtek. A mély zúgás is erősödött, már betöltötte az egész pusztaságot, és amikor a lebegő fények vagy százlépésnyire megközelítettek bennünket, megálltak, a zúgó hang élesebbé vált, a pontok lassan ereszkedni kezdtek a föld felé, és annak ellenére, hogy a sivatagi éjszaka hűvös volt, arcunkba forró, homokszemekkel kevert szél csapott. Aztán a zúgás egyszeriben elhallgatott, a forró szél is megszűnt, de a fények továbbra se aludtak ki, sőt még jobban fölerősödtek, úgyhogy semmit sem láttunk, csak sok-sok szemünkbe világító fényes napot. De Ezekiel, mit sem törődve az egésszel, szó nélkül megindult a fények felé, én meg, mit tehettem mást, néhány pillanat múlva követtem, de lábam annyira remegett, hogy attól tartottam, a következő lépésnél hasra esem.

De nem estem el, hanem Ezekiel után én is szépen átsétáltam a fények alatt, melyek vagy két ember magasságnyra izzottak hidegen a fejünk fölött, és hiába voltam előre fölkészülve, hogy most megpillantom magam előtt a szörnyű kerubokat, nem találkoztam semmiféle másvilági állattal, csak kerekeket láttam, sokat, egymás mellett, melyek láncokkal voltak egymáshoz kapcsolva, és ferdén álló fémlábakat, melyeken a kerekek álltak. Hát hol vannak a kerubok? – szerettem volna megkérdezni a Mestert, mert szinte csalódást éreztem, amiért nem azt láttam, amit vártam. De nem szólhattam semmit, mert a fejünk fölött váratlanul megjelent egy vékony, fehér fénycsík, amely egyre szélesedett, míg akkora nem lett, mint egy ajtó. Ekkor a fényt eltakarta valami sötét tárgy, ami ereszkedni kezdett felénk, és nekünk arrább kellett lépnünk, mert éppen a fejünk fölött volt. A tárgy egészen a földig süllyedt, és ekkor láttam, hogy egy függő lépcsőről van szó, melynek fokai – mint amikor az összegöngyölt könyvtekeresztet hajtjuk szét – egyik a másikából nyíltak, míg a legutolsó, vagyis a legalsó el nem érte a földet.

Amikor láttam ezt a tökéletesen pontos és célszerű szerkezetet, magam sem tudtam, miért, valami határtalan csodálatot és büszkeséget éreztem magamban. Csodálatot az Úr nagyszerűsége iránt, és büszkeséget, amiért mindezeknek élő tanúja lehettem. És meglepődve azon, hogy már egyáltalán nem érzek semmilyen félelmet, sőt inkább kíváncsiságot, Ezekiel után én is megindultam a sötét lépcsőn fölfelé, föl, egészen a kiáramló fehér fényességig.

És fönt, abban a csodálatosan sima és mértanilag megformált helyiségben, ahova értünk, megpillantottam végre az Úr angyalát. Nem is egyet, hanem hatot. Ám megint egy kicsit csalódnom kellett, mert Ezekiel meséje után azt vártam, hogy csillogó, színezüst ruhába bújt másvilági lényekkel fogok találkozni, melyek sokkal szebbek és

szemre is másmilyenek lesznek, mint mi, emberek, ám ehelyett magamfajta férfiakat pillantottam meg, halványszürke, testükhöz tapadó öltözékben, és szinte semmiben sem különböztek tőlünk, csak karcsúbbak voltak, kecsesebbek, és arcbőrük volt valamivel világosabb. Szóval ilyenek az Úr angyalai? És talán éppen azért, amiért nem olyanoknak találtam őket, mint amilyeneknek évek óta megálmodtam magamban az égi Úr szolgálait, talán éppen ezért, a korábbi csodálatból és az iménti csalódásból megszületett egy harmadik érzés, sokkal őszintébb és igazabb: szeretni kezdtem őket, elsősorban határtalannak tűnő tudásuk és végtelen finomságuk miatt. Mert majdnem olyanok voltak, mint mi. És mégis egészen másmilyenek. Jobbak voltak. Igen, jobbak voltak, mint mi, mint az emberek.

Ekkor az Úr angyala odalépett Ezekielhez, és elvette tőle a Bizonyosság kicsi, fénylő kockáját. Egy pillantra megijedtem, amikor ugyanez az angyal leültetett bennünket a széles, puha székekbe, és gyors, határozott mozdulatokkal odaszíjazott a támlákhoz. De amikor láttam, hogy az ég Urának többi szolgálja is ugyanezt teszi saját magával, megnyugodtam. Gondoltam, ez is a szertartáshoz tartozik. Ám hamarosan bebizonyosodott, hogy szó sincs szertartásról, hanem igencsak gyakorlati oka van ennek a műveletnek, mert a következő pillanatban az Úr dicsősége megbillent, ugyanakkor fölhangzott a már ismerős zúgás, csak most tompábban, és egyszeriben éreztem, hogy egy láthatatlan erő kezd hozzátapasztani a székemhez. Aztán ez is elmúlt, oly váratlanul, mint ahogy jött, és csak néha billentünk jobbra-balra, erről pedig eszembe jutottak azok a fénylő pontok a sötétben, ahogy még a jó előbb láttam őket közeledni, eszembe jutott mozgásuk is, amely a levegőben köröző sasokéhoz hasonlított, és már tudtam, anélkül hogy bárki elárulta volna, én tudtam, hogy repülünk! Ezekielre pillantottam, de arca olyan zöld volt, hogy inkább nem szóltam semmit. Azt hiszem, ő is tudta, miről van szó.

Attól a perctől kezdve, hogy Ezekiellel kiléptünk a kunyhó ajtaján, egészen addig, amíg ismét haza nem érkeztünk, számomra az idő teljesen összegubancolódott. Csak abban vagyok biztos, hogy még nem volt éjfél, amikor elindultunk. De hogy hány óra lehetett, amikor az Úr dicsősége megjelent előttünk a sötét pusztában, nem tudhatom. És azt sem, hogy mennyi időt töltöttünk abban a sima és fényes helyiségben, leszíjazva székeinkben, az Úr angyalai között, mert amikor eloldoztak bennünket, és lesétáltunk az egymásból nyíló lépcsőkön, már fényes nappal volt.

Csak ekkor vehettem igazán szemügyre az Úr dicsőségét.

Az igaz, hogy korong alakú volt, de mégsem akkora, amekkorára azt nekünk Ezekiel lefestette. Az Úr dicsőségének átmérője ötven lépés lehetett, nem több, a kerekekből kiálló, ferdén fölfelé ívelő fémoszlopok pedig vagy tizenöt lábnyi magasságba emelték a kék korongot. Nem tudtam ellenállni a kíváncsiságnak, és lehajoltam, hogy közelebbről is szemügyre vehessem azokat a furcsa kerekeket és a láncot, amely körbefogta őket. A kerekek maguk nem voltak nagyok, fele akkorák lehettek, mint a mi harci szekereinken, de tömörek voltak, valami világos fémből, és szorosan egymás mellett álltak, csoportokban, ám mégsem érintette egyik a másikat. Megszámoltam őket. Összesen tizenhat kerék volt, négyes csoportokban, két csoport jobbról, kettő balról. Minden egyes csoportot alul-fölül hosszú fémlánc vett körül, amely valamelyest sötétebb volt, mint a kerekek, és együtt forgott a kerekekkel, mert szorosan hozzájuk volt kapcsolva, mind a négy kerékcsoporthoz külön-külön.

Igy csodáltam az Úr dicsőségét.

De nem vizsgálódhattam tovább, mert az egyik angyal hátulról megérintette a vállam, és amikor megfordultam, fejével intett, hogy menjünk. Láttam, közben mosolygott kíváncsiságomon.

Amikor magunk mögött hagytuk az Úr dicsőségét, a távolban megpillantottam az épülő Templomot, amiről Ezekiel mesélt. És a falak mellett a bronzóriásokat, kerekeikkel és a háznyi sziklatömbökkel a vállukon, melyekkel a Templom felé gördültek, de oly könnyedén, mintha a szikláknak nem is lett volna súlyuk. Mentünk, mentünk, és egyszer csak odaértünk a falak alá.

Ekkor az Úr angyala egy vesszőt adott a kezembe, melynek hossza három könyök volt és egy tenyér, majd megszólalt bennem hallhatatlan hangján, és azt mondta: „Ha te vagy az az emberfia, aki jól tud számolni, rajzolni, és ismeri az arányokat, akkor fogd ezt a vesszőt, és gyere utánam! Mindent megmutatok neked, amit tudnod kell. Te pedig figyelj jól, és mindig legyél mellettem. Amire én rámutatok, azt mérd meg ezzel a vesszővel, és ird le magadnak, hogy tudd, amit tudnod kell, akkor is, amikor majd visszatérsz embertársaid közé!”

És az Úr angyala megindult előttem, én pedig követtem. Megmérettette velem a falak magasságát, vastagságát; a négy kaput, amely a négy égtáj felé nézett. (A pontos méreteket és arányokat most mellőzöm, ahol tehetem, mert mindez megtalálható a megiddói könyvtekercsében, és itt csak arról szólok, amit láttam, és nem arról, amit mértem.) Ekkor az Úr angyala bevezetett a déli kapun, és megmérettette velem az előcsarnokot, a cellákat, melyek bejárata az előcsarnokra nyílt, három-három jobbról, három-három balról.

Ekkor bevezetett az udvarba, és megmutatta annak berendezését. Meglepődtem, mert a Templomnak nem volt teteje, csak udvara. Az udvar nagy volt, nagyobb, mint bármely palota udvara, amit én addig láttam. Az udvarban négy magas oszlop állt, négyszögben, ötven lépésnyire egymástól, és mindegyik olyan vastag volt, hogy öt ember együttvéve nem érthette őket körül, és újból meghallottam az Úr angyalát, aki hallhatatlanul szólt hozzám, és utasított, hogy pontosan mérjem meg az oszlopokat, mert ez nagyon fontos. Megmértem őket. Ekkor az Úr angyala az udvar közepére vezetett, ahol egy mély gödör állt. Kör alakú volt, és átmérője húszkönyöknyi lehetett. Megmérgette velem a gödröt. A területét és a mélységét. Aztán intett, hogy kövessem. Elvezetett a falnak addig a részéig, amely még nem volt kész, és ahová a hatalmas bronzóriások a köveket hordták. A falnak egy része hiányzott, és csak az alapok voltak kiásva. Ekkor így szólt hozzám az Úr angyala: „Ha most azt akarod kérdezni, hogy miért hoztattalak téged ide a hegyre, és miért mutattam meg neked mindezt, ne kérdezd, mert én elmondom. Nekünk hamarosan el kell mennünk innét, vissza oda, ahonnan érkeztünk. De ismét eljövünk, mert szükségünk van rátok, úgy, ahogy nektek is hamarosan szükségetek lesz miránk. Ahhoz azonban, hogy ismét visszajöhessünk, kell a ti segítségetek is, de elsősorban a tiéd, ezért is hívattalak ide. Mindent leírtál, amit tudnod kell. De ez még nem elég. Miután visszatérsz embertársaid közé, nektek is meg kell építenetek mindazt, amit itt láttál, pontosan a leírt méretek alapján, és nem másképp. És amikor már majdnem befejezitek az építést, amikor a falak majdnem összeérnek, ismét tenned kell valamit.”

Ekkor az Úr angyala elővett egy fénylő kockát, egy Bizonyosságot, ugyanolyan, mint amelyet Ezekieltől elvett, és beleejtette az üresen tátongó alap gödrébe. Fölemelte a jobb kezét, és az egyik bronzóriás dübörögve előgördült az álló fal mögül, a hatalmas kötömböt két bronzkarjával leemelte vállairól, és beleengedte a gödörbe, pontosan oda, ahova a kis fémkocka az imént leesett. Arrább mentünk, mert sorban megjelent a többi bronzóriás is, és füstöt meg port kavarva maguk körül nagy robajjal építeni kezdték tovább a hiányzó falrészt.

„Így kell tenned” – mondta aztán az Úr angyala, majd elővett még egy Bizonyosságot, és a kezembe adta. „Őseink már egyszer régen hagytak itt egy ehhez hasonlót, de a ti őseitek tönretették és elvesztették. Az sokkal nagyobb volt, és nehezen elrejtethető; ez most kisebb, és könnyebben eldugható. Úgy vigyázz erre, mint a számokra, amiket leírtál. Mert e kocka nélkül minden szám hamis, és minden rajz pontatlan. Nélküle minden épület hiábavaló és kárba vész. Csak

akkor lesz értelme mindannak amit teszel, ha ez a kocka odakerül, ahová mutattam. Így kell tenned, nem másképp!”

A Bizonyosságot beletettem melltáskámba, írószereim mellé, és meghatódva, izgatottan vártam, hogy most mi fog következni. Az Úr anygala az épülő fal felé pillantott, majd így szólt hangtalan hangján: „Mindjárt elkészül. Most elmegyünk innét, mert ha itt maradunk, mindenki meghal.” Megijedtem, és szaporán elindultam mögötte a kapu felé, ahol ismét találkoztam Ezekiellel meg a többi anygallal, akik külön, egy csoportban álltak.

„Nem akartak velem beszélgetni” – szólt hozzám duzzogva a Mester, miután valamennyien kiértünk a falak mögé. Arcán látszott, hogy majd szétveti a kíváncsiság. „Mit akartak veled?” Mondtam neki, hogy majd elmesélem, de most menjünk az angyalok után, mert ha itt maradunk, mindannyian meghalunk. Ezekiel meglepődött, de aztán csak legyintett: „Hogy mi, az lehet. De az angyalok halhatatlanok.”

Vagy kétszáz lépésnyire lehettünk már a falaktól, és ugyanennyire az Úr dicsőségétől, amely még mindig ott várt ránk, amikor váratlanul megdördült az ég. Ijedtemben megtorpantam, velem együtt Ezekiel is, de az Úr anygala szólt hozzánk: „Siessünk, még mindig túl közel vagyunk!”

Végre elértük az Úr dicsőségét. A kék korong alatt megálltunk, és az angyalokhoz hasonlóan mi is megfordultunk. Az ég ismét morogni kezdett, és én csodálkoztam, annál inkább, mert derült volt az idő, viharok még nyomát sem láttam. De akkor az Úr anygala, aki engem végigkísért a Templomban, az égbolt egy pontjára mutatott, a falak irányába, és ekkor mi is megpillantottuk a csodát.

A Templom fölött, a magasban, mintha megnyílt volna az ég. Mintha még egy nap szünetelt volna a már létező mellett, és az égboltnak ezen a keskeny résén oly erős fény tört elő, hogy egy pillanatra elhomályosította magát a napot is. És a dübörgés is oly erős volt, hogy talpunk alatt rengett a föld. Láttam, hogy a mellettem álló Ezekiel térdre esik, és arccal leborul a látomás előtt. De az Úr anygalai állva maradtak, és én is, bár nem tudom, talán ezért még egyszer bűnhődnöm kell, de akkor nem tudtam levenni tekintetemet az égi látomásról, nem volt erőm letérdelni, és nem figyelni a csodát. Tettemet még ma sem bánom.

Az égi látomás közben ereszkedett, lejjebb és lejjebb, és ahogy közeledett a Templom fölé, fénye gyengült, alakja pedig egyre kivehetőbbé vált. Ekkor láttam, hogy valójában nagyon hasonlít az Úr dicsőségére, melynek korongja alatt mi is álltunk, de méretei ...

Méreteit még ma sem tudnám megmondani. Nincs szó, amellyel ezt ki tudnám fejezni. Egyszerűen: hatalmas volt, hatalmas, mint maga a Mindenható, és ami őhozzá mérhető. Korong alakja volt, oldalán sok száz apró szemmel, és fényes felületén mintha villámok táncoltak volna, úgy cikáztak az arpó tűzgolyók, minden irányban, és bübörgő hangja oly mély volt, mintha magából a hegy belsejéből jött volna, mintha sok-sok vízesés morajlott volna körülöttünk.

Mire a Templom falai fölé ért, lángja már szinte teljesen kiveszett, csak egy vékony csóva sistergett a Templom udvara fölött, egyenes vonalban lefelé. Ekkor a hatalmas korong befödte az egész Templomot, lángja eltűnt a falak mögött, az egész tünemény pedig egyszerűen ráült a Templomra. Csak ekkor látszott, hogy mennyivel nagyobb, mint maga az épület. A korong pereme, a sok-sok világító szemmel, messze kinyúlt körkörösén a falak fölött, úgy hogy maga a Templom egyszerűen eltörpült alatta.

Nem tudom leírni a látványt, hiába keresem hozzá a szavakat, pedig úgy szeretnék mindent pontosan, érthetően elmondani, bár a lelkem mélyén tudom, hogy ez úgyszólván lehetetlen. Nem írhatok le olyasmit, amit magam sem értek, anélkül hogy akaratlanul is meg ne hamisítsam a valóságot, azt a valóságot, amit csak átélni lehet, de megmagyarázni nem.

És a történet, amit el akartam mesélni, valójában itt véget is ér. Hisz már semmi újat nem tudok mondani, csak azt ismételhetem, amit már egyszer leírtam. Visszatérésünk a pusztába ugyanúgy történt, mint csodálatos eljövételünk. A hazatérésünket követő éjszaka Ezekiel elkérte tőlem a pergamentekercset a számokkal és a méretekkel, majd a három megiddóival lemásoltatta őket, aztán ezeket is egyszerűen hozzácsatolta a „látomásaihoz“. Nem ellenkeztem, hisz a saját példányomat visszavettem, és őriztem tovább, akárcsak a Bizonyosság fénylő kis kockáját, amely ott lapult titokban a melltáskámban. Nem tettem mást, vártam.

Hamarosan jött a hír, hogy kitört a háború. Királyunk, Jojachin megtagadta az adót, amit már évek óta kénytelen volt fizetni Babilon teljhatalmú urának, Nebukadnezárnak, mire ez hatalmas sereggel és a bosszú pusztító erejével hadat toborzott és indított Jojachin ellen . . .

Még valami, amiről, azt hiszem, kötelességem szólni. A megiddói, akinek könyvtekercsét később megtaláltam, saját alapszövegéhez – amelyet még ott a pusztában írt – hozzáhamisított egy rövid bevezetőt, melyben mintegy mellékesen közli, hogy Ezekiel a látomásait már Babilon földjén, közös száműzetésünk esztendeiben élte át. Mindez – az Úr bocsássa meg! – merő hazugság, mert én vagyok rá az élő tanú,

hogya „látomások” még Izrael földjén történtek, és a három megiddói a teleírt könyvtekerceket már úgy hozta magával Babilon földjére, amikor valamennyiünket, Ezekiellel együtt, Nebukadnezár – miután elfoglalta Jeruzsálemet, és a király, Jojachin is megadta magát – elhurcolt kényszerű száműzetésünkbe. Hogy a megiddóit – vagy ami valószínűbb: személyesen Ezekielt – mi kényszerítette arra, hogy a valóságot így meghamisítsa, nehezen tudnám megmondani. Mégis, hogy valami módon igazoljam tettüket, azt próbálom magammal elhíttetni, hogy a tényeket maga Ezekielt másította meg, abból a célból, hogy a több ezer számkivetett lelkében fönntartsa a Jahvéba vetett, egyre inkább megingó hitet, és hogy ily módon se engedje kihunyni a hazatérés reményének lángját. Talán így is volt, nem tudhatom.

Száműzetésem harmadik esztendejében, Ramman szeles havában, egy babilóniai pap önzetlen segítségének köszönhetően bejutottam Nebukadnezár Égi palotájába, és nem sokra rá személyes kihallgatást kértem a királytól. Nebukadnezár eleinte hitetlenkedve hallgatta a történetet, amit az Úr dicsőségének látogatásáról meséltem, de amikor megmutattam neki a Templom pontos tervrajzát, majd melltáskámból – mint ráadást – elővettem a Bizonyosság kicsi, fénylő kockáját, amit az Úr angyalától kaptam, nemcsak ő, hanem a közelben álló udvaroncok is, akik látták tenyeremben az apró, világító csodát, meglepődve hőköltek vissza, és amikor Nebukadnezár arcára pillantottam, már tudtam, hogy nyert ügyem van. Hamarosan kiadta a parancsot a Templom építésének elkezdésére, engem jelölve ki a munkálatok fő felügyelőjévé.

Hatszor hatvan napig épült a Templom, mire végre elkészült. És ha nem is volt oly tökéletes és szép, pontosságában is gyönyörű, mint az, amit fönnt a hegyen láttam, mégis azt hiszem, az Úr angyalai meg lesznek velem elégedve. A kis fénylő kockát odahelyeztem, ahová az Úr angyala nekem mutatta, mélyen bele az alapokba, hogy túlélje az idők pusztítását. Azóta is mindennap, amikor megjelennek a csillagok, én fönnt állok a Templom falán, és fürkésző tekintetemet a csodálatos égboltra emelem. Mert ki tudja, mikor fognak az Úr angyalai ismét eljönni. Lehet, hogy addigra már én sem leszek, és lehet, hogy már Babilónia sem lesz, csak a kis kocka, a Bizonyosság, mélyen a kövek között, mert egyedül a kövek halhatatlanok.

De én várni fogom őket, amíg élek.